

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Br. 12/200
Datum: 18.04.2024

Na osnovu člana 92. stav 4. i člana 93. stav 4. Ustava Republike Kosovo, člana 8. Zakona br. 08/L-117 o Vladi Republike Kosovo, u skladu sa članom 19 Pravilnika o radu Vlade Republike Kosovo br. 09/2011, Vlada Republike Kosovo, na sednici održanoj 18 aprila 2024. godine, donosi

ODLUKU

1. Usvaja se Koncept-dokument za oblast kopnenog transporta opasnih materija.
2. Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture i druge nadležne institucije dužne su da sprovode ovu odluku, u skladu sa Pravilnikom o radu Vlade.
3. Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Albin KURTI

Premijer Republike Kosovo

Dostavlja se:

- Zamenicima premijera
- Svim ministarstvima (ministrima)
- Generalnom sekretaru KP-a
- Arhivi Vlade

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria -Vlada-Government

Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës
Ministarstvo Životne Sredine i Prostornog Planiranja
Ministry of Environment and Spatial Planning

KONCEPT DOKUMENT U OBLASTI KOPNENOG TRANSPORTA
OPASNIH MATERIJIA

Pripremlilo: Ministarstvo životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture

Oktobar, 2023 godine.

Sadržaj	
Rezime Koncept dokumenta	3
Uvod	Error! Bookmark not defined.
Poglavlje 1: Definisane problema	7
Poglavlje 2: Ciljevi	17
Poglavlje 3: Opcije	19
Poglavlje 3.1: Opcija bez promena	32
Poglavlje 3.2: Opcija za poboljšanje implementacije i izvršenja	20
Poglavlje 3.3: Treća opcija (definisana posebno za svaki koncept dokument)	20
Poglavlje 4: Identifikacija i procena budućih uticaja	22
Poglavlje 4.1: Izazovi sa prikupljanjem podataka	24
Poglavlje 5: Komunikacija i konsultacije	24
Poglavlje 6: Poređenje opcija	25
Poglavlje 6.1: Planovi implementacije za različite opcije	25
Poglavlje 6.2: Tabela poređenja sa tri opcije	28
Poglavlje 7: Zaključci i naredni koraci	29
Poglavlje 7.1: Odredbe za praćenje i ocenjivanje	30
Aneks 1: Obrazac za procenu ekonomskog uticaja	29
Aneks 2: Obrazac za procenu društvenih uticaja	34
Aneks 3: Obrazac za procenu uticaja na životnu sredinu	37
Aneks 4: Obrazac za procenu uticaja osnovnih prava	39

Rezime koncept dokumenta

Kopneni transport opasnih materija u pogledu bezbednosti na putevima i životne sredine je veoma složen.

Njegova složenost i značaj zavisi od toga kako se ljudski faktor ozbiljno odnosi prema faktoru razvoja drumskog saobraćaja i njegovoj upotrebi u različitim uslovima i okolnostima.

Čovek, procenjujući prednosti i prednosti drumskog transporta opasnih materija, ne uočava i ne obraća pažnju na slabosti, nedostatke, rizike ili stepen zagađenja životne sredine.

Svrha ovog koncept dokumenta je da pruži opštu analizu odnosa faktora uticaja kopnenog transporta opasnih materija i njegove složenosti u bezbednosti drumskog transporta u Republici Kosovo, posebno u promociji, otvaranju i integraciji drumskog transporta, povećanje kvaliteta usluga i zaštita životne sredine.

Opšte informacije	
Naslov	Koncept dokument u oblasti kopnenog transporta opasnih materija
Vodeće ministarstvo	Ministarstvo Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture
Kontakt osoba	Metije Rrahmani, V.D. Rukovodilac Divizije roba- MŽSPPI Br. tel. 03820028069
Nacionalni plan razvoja	“Nacionalni Plan Razvoja 2030”, 2.3.3 Izrada Politika u Oblasti Infrastrukture i saobraćaja kao i revizija zakonskog okvira Operativni cilj 2.3.3 Izrada Koncept Dokumenta za opasne materija
Strateški prioritet	Strategija za Multimodalni Prevoz 2023-2030 i Akcioni Plan 2023 – 2025 za Sprovođenje za Multimodalni Prevoz 5.1 Strateški cilj 1: Besprekorne transportne veze 5.2 Strateški cilj 2: Bezbedan transportni sistem – ka nultoj viziji 5.3 Strateški cilj 3: Pametan i održiv transport Program Vlade Republike Kosovo 2021-2025 2.13 Infrastruktura 2.13.4 Bezbednost i održavanje puteva Strategija Transportnog Sporazuma za Održivo i SMART kretanje na Zapadnom Balkanu 3.1.1 Pametan i održiv transport

Odluka	
Glavno pitanje	Nedostatak adekvatne zakonske regulative zakona o kopnenom transportu opasnih roba sa drugim Zakonodavstvom koji se odnose na sektor opasnih materija , neusaglašenost postojećeg zakona sa zakonodavstvom EU.

<p>Rezime konsultacija</p>	<p>Tokom izrade koncept dokumenta u oblasti železnice u skladu sa Uredbom o radu Vlade Republike Kosovo Br. 09/2011 kao i Uredba (VRK) Br. 05/2016 o Minimalnim Standardima za Proces Javne Rasprave, radni tim je održao javne sastanke sa zainteresovanim stranama na kojima su učestvovali predstavnici privrede, civilnog društva i institucija.</p>
	<p>Preliminarne konsultacije o koncept dokumentu iz oblast opasnih materija održane su u periodu 23-28.10.2023.</p> <p>Javne rasprave i konsultacije sprovedene su u periodu 03-24.11. 2023.putem platforme</p>
<p>Predložena opcija</p>	<p>Opcija 3, Izrada novog Zakona o kopnenom transportu opasnih materija</p>

<p>Glavni očekivani uticaji</p>	
<p>Budžetski uticaji</p>	<p>Ne očekuje se da će ovaj koncept dokument stvoriti dodatne budžetske troškove.Sve planirane aktivnosti biće pokrivena tekućim budžetskim izdvajanjima.</p>
<p>Ekonomski uticaji</p>	<p>Očekuje se da će izrada novog zakona o kopnenom transportu opasnih materija imati pozitivan uticaj na privredni razvoj kao što su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Otvaranje radnih mesta u sektoru transporta robe i opasnih materija ; - Stvaranje uslova za lakši pristup regionalnom i evropskom tržištu; - Mogućnost otvaranja novih poslova za prevoz opasnih materija ; - Povećanje domaćeg i međunarodnog transporta; - Podizanje tehničkih i stručnih kapaciteta kroz reforme upravljanja i transportnog sistema; - Povećanje bezbednosti drumskog i železničkog transporta opasnih materija prema evropskim direktivama, ADR i RID standardima; - Čišće okruženje korišćenjem adekvatnih transportnih sredstava odobrenih prema tehničkim zahtevima ADR-a za postizanje preduslova nulte emisije gasova i bezbednosti; - Digitalizacija usluga u oblasti drumskog i železničkog transporta opasnih materija ; - Unapređenje tehničkih uslova za kopneni transport opasnih materija u ispunjavanju uslova za premeštanje transporta sa drumskog na železnički i mogućnost pružanja usluga intermodalnog transporta; - Otvaranje tržišta za transport i kombinovani (multimodalni) i - Stvaranje uslova za primenu tehničkih i profesionalnih standarda prema ADR, RID i preporukama TCT-a.
<p>Društveni uticaji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Novi zakon će uticati na povećanje bezbednosti u transportu opasnih materija , na potrebu usvajanja bezbednijih i ekološki prihvatljivijih tehničkih sredstava, bezbedniji transport kao i zapošljavanje u sektoru

	po naprednim oblicima za modernizaciju sektora.
Utjecaji na životnu sredinu	<ul style="list-style-type: none"> - Stvaranje elektronskih servisa/digitalizacija usluga železničkog prevoza materija smanjiće upotrebu papira, boja, prostora, održavanje IT opreme, elemenata koji će uticati na smanjenje količine otpada; - Smanjenje zagađenja životne sredine ispuštanjem motornih gasova iz vozila sa unutrašnjim sagorevanjem, povećanjem tehničkog standarda i modernizacijom tehničkih sredstava prema standardima i slovima ADR i RID. - Primena međunarodnih standarda povećava bezbednost transporta opasnih materija, povećava budnost u upravljanju udesima i incidentima u slučaju transporta opasnih materija, lako zapaljivih materija.
Međusektorski uticaji	To će imati direktan uticaj na povećanje kvaliteta usluga transportnih usluga i pristupa uslugama transporta opasnih materija od strane operatera i drugih subjekata koji nam pružaju usluge u ovom sektoru. Takođe direktno utiče na pristup i integraciju unutrašnje putne i železničke mreže kao i na promociju usluga sa pravima građana kojima će biti pružene bezbednije, brže usluge uz manje ekonomske i ekološke troškove, uštedu u novcu na vreme kao i modernija logistika.
Administrativne takse za kompanije	<ul style="list-style-type: none"> - Jedno od osnovnih pitanja Ministarstva Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture je smanjenje administrativnih opterećenja, za fizička i pravna lica u oblasti opasnih materija ; - Smanjenje administrativnog opterećenja kroz efikasnost i efektivnost, obezbeđivanje obavljanja javnih dužnosti sa minimalnim troškovima i maksimalnim efektom. Eliminisanje papira i razmena podataka u realnom vremenu između javnih i privatnih institucija i - U skladu sa Vladinom strategijom za smanjenje administrativnog opterećenja, razmena podataka u elektronskoj formi i u realnom vremenu biće realizovana implementacijom GG interoperabilne platforme, gde će biti smanjena upotreba papira i olakšane procedure. - Razmatranjem zakonskom regulativom biće pojednostavljene procedure za pružanje javnih usluga na terenu, kao i smanjeni troškovi poslovanja.
Test MSP-a	Test MSP-a nije sproveden
Sledeći koraci	
Kratkoročni	Nakon usvajanja koncept dokumenta, očekuje se izrada novog Zakona o kopnenom prevozu opasnih materija.
Srednjoročni	Stupanjem na snagu zakona, kroz adekvatne mehanizme i donošenje podzakonskih akata obezbediće se puna primena zakona.

Uvod

Koncept dokument za Regulisanje Železničke Oblasti zasnovan je na spisku konceptualnih dokumenata za 2023. godinu. Ovaj dokument predstavlja osnovu na osnovu koje je doneta Odluka Ministarstva Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture (MŽSPPI) o osnivanju 2023. godine. Odgovorni tim za izradu ovog koncept dokumenta.

Koncept dokumenta za kopneni transport opasnih materija ima za cilj da identifikuje nedostatke i nedostatke u postojećem Zakonu o kopnenom transportu opasnih roba, kao i potpunu harmonizaciju sa *acquis* EU-a.

U tom smislu, potrebno je kontinuirano unapređenje i usklađivanje zakonodavstva za bezbednost transporta opasnih materija i sektora transporta opasnih materija uopšte.

Nedostatak odgovarajućeg zakonodavstva o opasnim materija i nepridržavanje Kosova međunarodnim konvencijama i organizacijama iz sektora transporta opasnih materija (ADR, RID) posebno su uticale na stvaranje problema u vezi sa sektorom opasnih materija itd.

Ovaj koncept dokument, pored toga što je deo strateške politike Vlade Republike Kosovo (Strategija Multimodalnog Transporta 2013 - 2030 Cilj 3. unapređenje bezbednosti saobraćaja i zaštite životne sredine, Program Vlade Republike Kosovo 2021- 2025, bezbednost i održavanje puteva, železnička infrastruktura 2.13.4, Program ekonomskih reformi 2022-2024, reforma i transportna tržišta 5.2.8 takođe se odnose na implementaciju *acquis* EU-a, konkretno sa poglavljem 14, (Nacionalni program za Implementacija Sporazuma o Stabilizaciji i Pridruživanju NPISSP 2022-2026), odnosno oblast koja se odnosi na saobraćajne politike kao i Nacionalni plan razvoja 2023-2025.

Takođe, Ugovor o transportnoj zajednici i Strategija Ugovora o transportu za održivu mobilnost i SMART na Zapadnom Balkanu (cilj 3.1.1 – pametan i održiv transport) su relevantni za ovaj koncept dokument.

U okviru ovog koncept dokumenta analiziraće se sistem bezbednosti drumskog i železničkog transporta opasnih materija , priznavanje ADR sertifikata za vozače i manipulatore i savetnike za bezbednost opasnih materija, usaglašavanje novčanih kazni, zakonskih i regulatornih nedostataka, nedoslednosti kao što su i neuključivanje direktiva EU u naše zakonodavstvo, administrativna opterećenja za institucije i subjekte koji pružaju usluge i lica koja primaju usluge u oblasti transporta opasnih materija .

Svrha ovog koncept dokumenta je da pruži opštu analizu odnosa između faktora uticaja na bezbednost kopnenog transporta opasnih materija i njegove složenosti u transportu opasnih materija u Republici Kosovo, a posebno u bezbednosti transporta opasnih materija i zaštita životne sredine, imovine i života ljudi.

Tabela 1: Tabela sa opštim informacijama o koncept dokumentu

Naslov	KONCEPT DOKUMENT U OBLASTI KOPNENOG TRANSPORTA OPASNIH ROBA
Vodeće ministarstvo	Ministarstvo Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture Departman Transporta
Kontakt osoba	Metije Rrahmani, V.D. Rukovodilac Divizije robe- MŽSPPI Br. tel. 038-213-394
Nacionalni	Nacionalni Plan Razvoja 2030 3.5 Izrada politika u Oblasti Infrastrukture i razmatranje zakonskog okvira

plan razvoja	<p>Operativni cilj</p> <p>3.5.6 Izrada Koncept dokumenta za Zakon o kopnenom transportu opasnih materija</p> <p>Lista koncept dokumenata 2023</p>
Strateški prioritet	<p>Strategija Multimodalnog Transporta 2023-2030</p> <p>5.1 Strateški cilj 1: Besprekorne transportne veze</p> <p>5.2 Strateški ciljevi 2: Bezbedan transportni sistem – ka nultoj viziji</p> <p>5.3 Strateški ciljevi 3: Pametan i održiv transport</p> <p>Program Vlade Republike Kosovo 2021-2025</p> <p>Bezbednost i održavanje infrastrukture</p> <p>Strategija Transportnog Sporazuma za Održivu i (digitalnu) Mobilnost na Zapadnom Balkanu</p> <p>3.1.1 Pametan i održiv transport</p>
Radna grupa	<p>Odlukom br. 3141 od 22.04.2022.godine, Generalni Sekretar imenuje radnu grupu za izradu koncept dokumenta, u sledećem sastavu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metie Rrahmani – Predsedavajuća DKS 2. Nazmi Gashi-zamenik predsedavajuće DKS-a 3. Bekim Gojani-član DSK 4. Vlora Hasanramaj- član e PD/MŽSPPI 5. Emine Krasniqi-član DFOU 6. Miranda Kajtazi-član DIKP/MŽSPPI 7. Adelina Sokoli- član DFOU 8. Fiza Hoxha-član DJUI/MŽSPPI 9. Mirlinda Lushtaku-član KSV/UP 10. Fllanza Mekuli-član MFRT 11. Ilir Muqaj član-MI/UP 12. Xhavit Bulliqi- član PD/UP 13. Faruk Hoti- član MUP 14. Naser Balaj-član AZZNB 15. Ismail Hetemaj član DZZS/MŽSPPI
Dodatne informacije	Nema

Poglavlje 1: Definisane probleme

Prevoz opasnih roba trenutno funkcioniše kroz Zakon na snazi Br.04/L-183 za Kopneni Transport Opasnih Roba, kroz koji se povećava bezbednost u transportu opasnih roba drumskim i/ili železničkim, efektivna pomoć u zaštiti ljudskih života, imovine i životne sredine sprečavanjem bilo kakvog zagađenja koje može biti uzrokovano nesrećama ili incidentima tokom ovog transporta, pomažući biznisu koji obavlja takve transportne operacije.

Važeći zakon 04/L-183, usvojen u Martu 2013. godine, pokriva ceo sektor kopnenog transporta opasnih roba u Republici Kosovo.

Glavne institucije odgovorne za sprovođenje Zakona o kopnenom transportu opasnih roba su Ministarstvo Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture, Ministarstvo Unutrašnjih Poslova, Ministarstvo Ekonomije. Naravno, sastavni deo sprovođenja Zakona su i drugi odgovorni subjekti i subjekti, godinama se uočavaju potrebe da se završi izmena postojećeg Zakona o kopnenom transportu opasnih roba. Ovo je rezultat opšte analize, zasnovane na primenljivosti preko decenije postojećeg zakona, sa posebnim osvrtom na probleme koji se sreću u ovoj oblasti, kao što su:

- Nedefinisanje ovlašćenja u pogledu inspekcije i nadzora/u vezi s primenom odredaba koje se odnose na kontrolu operatera i ovlašćenih lica u oblasti opasnih materija;
- Nedostatak jasnog definisanja odredbi o ovlašćenjima i odgovornostima koje proizilaze za odgovorne organe na osnovu Evropskog sporazuma za prevoz opasnih roba ADR i RID;
- Neusklađenost uslova i kriterijuma za pristup profesiji operatera prema zakonodavstvu EU;
- Nedostatak jasne definicije ovlašćenja i subjekata u pogledu sprovođenja i izvršenja kaznenih mera za subjekte i subjekte koji obavljaju usluge i poslove prevoza opasnih materija;
- Nedostatak podzakonskih akata koji definišu tehničke uslove za bezbedan, pravičan, uredan i nesmetan tok kopnenog transporta opasnih materija ;
- Uslovi koji se moraju utvrditi podzakonskim aktima kojima se uređuje bezbednost u železničkom saobraćaju, zaštita životne sredine, planiranje prostora, građenje, kao i drugi definisani uslovi, prilikom projektovanja, izgradnje, rekonstrukcije, renoviranja, održavanja, nadzora i korišćenja infrastrukturna železnica tokom pružanja usluga prevoza opasnih materija ;

Takođe, tokom implementacije, uočena je potreba daljeg usklađivanja sa promenama koje je zakonodavstvo Evropske unije pretrpelo od kada je usvojen Zakon 04/L-183 2013. Stoga smatramo važnim da Zakon o Kopneni transport opasnih roba izmeniti i uskladiti sa zakonodavstvom EU u oblasti opasnih roba, kako bi bili u skladu sa novinama, uslovima i novinama u drumskom i železničkom sistemu opasnih materija.

Konačno, aktuelni zahtevi iz Ugovora o uspostavljanju Transportne zajednice, potpisanog između EU i zemalja Jugoistočne Evrope: Kosovo, Albanija, Bosna i Hercegovina, Severna Makedonija, Crna Gora i Srbija. Ugovor je ratifikovala Skupština Republike Kosovo Zakonom br. 06/L -109 2018. godine, a proglašen dekretom br. DL-053-2018, od 13.11.2018. godine. od strane predsednika Republike Kosovo. Ovo su jedan od osnovnih razloga za dopunu/izmenu Zakona o kopnenom prevozu opasnih roba. Zahtevi iz ovog Ugovora, koji u suštini ima prednost nad bilo kojim drugim Zakonom i ima za cilj, između ostalog:

- Progresivna integracija transportnog tržišta ugovornih strana kao podrška relevantnom pravnom osnovu pravnog okvira EU- *acquis*;

- Zaštita životne sredine i borba protiv klimatskih promena;
- Razvoj održivog transporta i
- Mogućnost daljeg približavanja zemalja kandidata i potencijalnih zemalja Evropskoj Uniji implementacijom zakonskog okvira EU (acquis), posebno u oblasti saobraćaja.

Ovi zahtevi opravdavaju potrebu da dopuna/izmena Zakona o kopnenom prevozu opasnih materija bude u intenziviranoj formi, kako bi se zakonska infrastruktura dodatno unapredila.

Što se tiče pružanja usluga, važeći zakonski okvir reguliše sledeće usluge:

1. Dozvola za drumski prevoz opasnih materija;
2. Dozvola za železnički prevoz robe;
3. Sertifikat prevoznog sredstva opasnog tereta;
4. Potvrda vozača o prevozu opasnih materija;
5. Ovlašćenje za organizovanje stručnog usavršavanja vozača i manipulatora opasnim materijama;
6. Ovlašćenje za sertifikaciju vozila koja prevoze opasne materije ;
7. Sertifikat za savetnika za bezbednost operatera koji prevoze opasne materije;

Sve usluge se pružaju fizički. Za većinu navedenih usluga utvrđene su naknade koje se kreću od 50 do 1000 Evra¹. S druge strane, rok važenja izdatih dokumenata je do 5 godina.

Svaka institucija ima svoje odgovornosti u svojoj oblasti i to:

Departman za Kopneni Saobraćaj

Kreirati politike i razvojnu strategiju u sektoru opasnih roba, saradivati sa relevantnim međunarodnim institucijama na povećanju bezbednosti na putevima i bezbednosti kopnenog transporta opasnih roba, upravljati i uskladiti procedure u sektoru opasnih materija i robe sa najboljim praksama robe razvijenih zemalja i obaveze koje proizilaze iz međunarodnih sporazuma ADR, RID i bilateralnih sporazuma, obezbeđuje kompatibilnost politika, planova i strategije u oblasti pružanja usluga drumskog i železničkog saobraćaja sa onima u EU;

Departman za javnu bezbednosti

Departman za javnu bezbednost podržava misiju Ministarstva Unutrašnjih Poslova u obezbeđivanju vladavine prava i javne bezbednosti na celoj teritoriji Republike Kosovo. Ova misija se ostvaruje pružanjem usluga i stručnog nadzora građanima, institucijama licenciranim od nas i relevantnim mehanizmima, u oblasti naoružanja, eksploziva, vazdušne bezbednosti, kritične infrastrukture, privatnih službi bezbednosti, bezbednosti zajednice i u prevenciji i reintegraciji radikalizovanih lica. Predlaže, izrađuje i obezbeđuje sprovođenje dokumenata, zakona, politika/strategija u oblasti oružja, municije i eksploziva, u okviru nadležnosti

ministarstva. Izrađuje zakone u oblasti oružja, municije i eksploziva, u skladu sa zakonodavstvom EU.

Regulativni Autoritet Železnica

Regulativni Autoritet Železnica je nezavisno telo koje reguliše i nadgleda železnički sektor u skladu sa zakonodavstvom na snazi na Kosovu i zakonodavstvom na snazi EU-e, koje je pogodno za Kosovo u ovom sektoru.

Deluje kao organ za izdavanje dozvola, organ nadležan za pitanja interoperabilnosti i subjekata obaveštavanja, organ za regulisanje tržišta železnica i organ za bezbednost železnice i druga ovlašćenja koja su mu data na osnovu ovog zakona.

Agencija za zaštitu od zračenja i Nuklearnu Bezbednost

Funkcije Kosovske agencije za zaštitu od zračenja i nuklearnu bezbednost i njene odgovornosti proizilaze iz Zakona br. 06/1-029 za zaštitu od zračenja i nuklearnu bezbednost, među glavnim funkcijama su, Stvaranje efikasnog i transparentnog sistema za zaštitu od zračenja i nuklearnu bezbednost koji predstavlja osnovu za zaštitu života, zdravlja stanovništva i životne sredine za sadašnje i buduće generacije. Praćenje vrste i aktivnosti radioaktivnih materija u životnoj sredini i sprovođenje radiološke i nuklearne bezbednosti prema nacionalnim i međunarodnim zakonima, propisima i standardima.

Na osnovu Zakona br. 08/1-123 za izmenu i dopunu zakona koji se odnose na racionalizaciju i uspostavljanje linija odgovornosti izvršnih agencija, ova agencija je prošla kao posebno odeljenje u okviru IMPHI zajedno sa zakonskim odgovornostima koje proističu iz zakonodavstva. na snazi.

U tom smislu, treba napomenuti da je uloga kopnenog transporta radioaktivnih materija i radioaktivnih materijala definisana članom 5 stav 3 Zakona br.04/L-183 o kopnenom transportu opasnih materija, koji se odnosi na izmene. u delu Evropskog sporazuma za drumski transport opasnih materija, odnosno klase 7 prema ADR (radioaktivni materijali).

Menadžer Železničke Infrastrukture Kosovske Železnice "Infrakos Sh.A."

Upravljanje železničkom infrastrukturom vrši upravnik železničke infrastrukture, koji je odgovoran za održavanje i razvoj njene infrastrukture i za pružanje relevantnih usluga železničkim preduzećima koja pružaju usluge železničkog saobraćaja. Upravljanje infrastrukturom treba da uključi osnovne funkcije plaćanja mreže, uključujući određivanje i naplatu plaćanja, kao i održavanje i dodelu ruta.

Misija INFRAKOS-a je stvaranje konkurentne, održive i uspješne železničke mreže u skladu sa potrebama društva i privrede Kosova i šire, kao i ispunjavanje bezbednosnih, ekoloških i ekonomskih zahteva, dok je Vizija da bude lider u obezbeđivanju železničkih pravaca i drugih infrastrukturnih usluga svim operaterima železničkog transporta unutar i van zemlje na jednak, transparentan i nediskriminatoran način. Biti atraktivan i efikasniji operater železničke mreže u regionu Zapadnog Balkana.

INFRAKOS je takođe odgovoran za rad infrastrukture obezbeđivanjem pristupa infrastrukturi i određivanjem plaćanja za korišćenje infrastrukture.

Rad vozova Kosovskih Železnica TRAINKOS Sh.A

Postojeće železničke operacije na Kosovu moraju biti organizovane i vođene od strane Železničkog operatera Kosovskih Železnica TRAINKOS Sh.A., preduzeća koje je javno preduzeće u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima na Kosovu. Misija TRAINKOS-a „Stalna spremnost da se primenom standardizovane tehnologije sa obučanim i motivisanim zaposlenima izađe u susret zahtevima kupaca i drugih korisnika usluga“. TRAINKOS mora da razvije posao transporta na Kosovu i drugim zemljama železnicom i na druge (multimodalne) načine kako bi pružio najbolje usluge (prevoz putnika i robe) za društvo i privredu Kosova.

Tabela 2: ,Relevantni dokumenti politika,zakoni i podzakonski akti

Dokument politike, zakon ili podzakonski akt	Link na politiku ili planski dokument putem interneta ili na pravne akte u Službenom listu	Državna institucija odgovorna za sprovođenje	Uloga i dužnosti (Institucije)
Zakon br. 04/L - 063 o Kosovskim Železnicama, SL RK , / Br. 28 / 16 Decembar2011, PRIŠTINA	https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=14671	MŽSPPI, MFRT, RAŽ	Nadzor iz delokruga Ministarstva MŽSPPI, RAŽ, MFRT
Zakon br.06/L-067 za Izmene i Dopune Zakona Br.04/L-063 o Kosovskim Železnicama, SL RK br.3/ 17 Januar 2019, Priština,	https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=14671	MŽSPPI, RAŽ, MFRT	Nadzor iz delokruga Ministarstva MŽSPPI, RAŽ, MFRT
Zakon br. 05/L-	https://gzk.rks-	MP,	Nadzor iz

087 o Prekršajima, SL RK / Br. 33 / 8 septembar 2016, Priština	gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=12839	MŽSPPI, MUP	delokruga Ministarstva MP MŽSPPI, MUP
Zakon BR. 06/L-071 ZA IZMENU I DOPUNU ZAKONA BR. 04/L-183 ZA KOPNENI TRANSPORT OPASNIH ROBA	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=8658	MŽSPPI, MUP, MZ, ME	Nadzor iz delokruga Ministarstva MŽSPPI, MUP, MZ, ME
ZAKON Br. 04/L-183 ZA KOPNENI TRANSPORT OPASNIH ROBA	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=8658	MŽSPPI, MUP, MZ, ME	Nadzor iz delokruga Ministarstva MŽSPPI, MUP, MZ, ME
ZAKON Br. 06/L-031 O OPREMI POD PRITISKOM		ME	Nadzor iz delokruga Ministarstva ME
ZAKON BR. 03/L-005 O CIVILNOJ UPOTREBI EKSPLOZIVA		MUP	Nadzor iz delokruga Ministarstva ME
Zakon br. 05/L - 031 o Opštoj Administrativnoj Proceduri, SL e RK /Br. 20 / 21 Jun 2016, Priština	https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=12559	MŽSPPI, MUP	Nadzor iz delokruga Ministarstva MŽSPPI, ME, MUP
Zakon br. 06/L-029 o zaštiti od zračenja i o nuklearnoj bezbednosti	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=16312		Nadzor iz delokruga Ministarstva MŽSPPI, UP
Zakon br. 08/L-063 o izmeni i dopuni zakona koji se odnose	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=62599		Nadzor iz delokruga Ministarstva

na racionalizaciju i uspostavljanje linija odgovornosti nezavisnih agencija			a MŽSPPI, UP
---	--	--	--------------

U oblasti opasnih roba, pored primarnog zakonodavstva koje je gore pomenuto, uključeni su i podzakonski akti iz različitih oblasti koje se odnose na ovu oblast:

- Administrativno Uputstvo br. 2013/6 za obuku i polaganje ispita za upravljače i manipulante opasnih roba;
- Administrativno Uputstvo Nr.12/2013 za kriterijume i procedure izdavanja obustavljanja i opoziva licence za drumski prevoz opasnih roba ;
- Administrativno Uputstvo (MŽSPPI) br.04/2012 za izdavanje sertifikata o bezbednosti i ovlašćenja za bezbednost za železnička preduzeća i upravljače železničke infrastrukture;
- Administrativno Uputstvo Br.06/2014 o sadržaju i obliku zapisnika o uzrocima i dokumentima kontrole opasnih roba;
- Administrativno Uputstvo Br.05/2015 za izmenu i dopunu Administrativnog Uputstva Br.12/2013 za kriterijume i procedure izdavanja, obustavljanja i opoziva licence za drumski prevoz opasnih roba;
- Administrativno Uputstvo Br.01/2016 za procedure i tarife inspektiranja i sertifikovanja motornih vozila za prevoz opasnih roba;
- Administrativno Uputstvo Br.01/2015 o pragramu edukacije, provedbi načinu osposobljavanja i provere znanja sigurnosnog savetnika;

Da bi se konkretnije razumeo trenutni problem u oblasti kojom se bavi ovaj koncept dokument, razvijeno je i razrađeno sledeće stablo problema.

Na osnovu Vodiča i Priručnika za izradu konceptualnih dokumenata i u tabeli 3, razrađeno je stablo problema.

Tabela 3: Stablo problema, koje prikazuje glavni problem, njegove uzroke i posledice

	1. Negativan uticaj na bezbednost transporta opasnih roba, životnu sredinu, privredu građana, društveni uticaj, otvaranje tržišta opasnih roba i integraciju u evropsko tržište;
--	--

<p>Efekti</p>	<p>2. Sprečava sprovođenje politika zaštite životne sredine EU i sprečava pristup zajedničkom tržištu;</p> <p>3. Onemogućava sprovođenje obaveza koje proizilaze iz Evropskog sporazuma za međunarodni drumski transport opasnih roba (ADR);</p> <p>4. Nemoguća je primena pravila koja proizilaze iz Evropskog sporazuma o međunarodnom železničkom transportu opasnih roba RID;</p> <p>Onemogućava sprovođenje pravila Međunarodne konvencije za železnički transport opasnih roba COTIF;</p> <p>5. Sprečava razvoj i modernizaciju sistema bezbednosti na putevima i železnici za transport opasnih roba;</p> <p>6. Negativan uticaj na privredu, životnu sredinu, imovinu i zdravlje građana;</p> <p>7. Zabuna sa primenom zakonskih odredbi;</p> <p>8. Negativan uticaj na životnu sredinu, društveni i ekonomski uticaj</p> <p>9. Ograničenje konkurencije – podela tržišta, nametanje izbora usluge unutar zemlje i pristup međunarodnom tržištu.</p> <p>10. Stranke su suočene sa visokim troškovima i vremenom u korist javnih službi u ovoj oblasti.²</p>
<p>Glavni problem</p>	<p>Nedostatak adekvatne zakonske regulative i neusaglašenost postojećih zakona</p>
<p>Uzroci</p>	<p>1. Nedostatak napredne pravne infrastrukture za kopneni transport opasnih roba prema ADR standardima i;</p> <p>2. Nedostatak zakonskog okvira za priznavanje licenci operatera za prevoz opasnih roba iz drugih zemalja, sertifikata vozača i sertifikata vozila i sertifikata savetnika za bezbednost;</p> <p>3. Nedostatak uredba i direktiva u oblasti pristupa profesiji u kopnenom transportu opasnih materija;</p> <p>4. Pravna neusaglašenost u oblasti opasnih roba i neusaglašenost sa pravnim tekovinama EU;</p> <p>5. Zakonski okvir nije usklađen sa zahtevima Zakona o Administrativnom Postupku, posebno u pogledu pokrića troškova i roka pružanja usluge.</p>

² Rokovi za pružanje usluga biće usklađeni sa zahtevima pravne asqius EU-a.

Razrada uzroka

Nakon identifikovanja glavnog problema, uzroci problema su razrađeni hronološkim redom:

- *Važećem zakonu o kopnenom transportu opasnih roba nedostaje zakonski okvir za:*
  - Nejasne i kontradiktorne zakonske odredbe o institucionalnim nadležnostima u pogledu implementacije normi i standarda prema ADR-u;
  - Pravna pojašnjenja u vezi sa procedurama za priznavanje licenci, hd sertifikata i drugih dokumenata prema ADR standardima;
  - Odgovornost organa nadležnog za stručno osposobljavanje za stručnu osposobljenost i obuku vozača i operatera opasnih roba za prilagođavanje zakonodavstvu EU;
  - Zakonski nedostatak digitalizovanih sistema za izdavanje sertifikata vozila, sertifikata vozača, sertifikata savetnika za bezbednost, sertifikata menadžera i elektronske veze sa centralizovanim registrima Evropske Unije za oblasti;
  - Nedostatak pravnog tretmana u vezi sa institucionalnim odgovornostima i zakonskim obavezama železničko-putnih prelaza;

- Nedostatak pravnog tretmana u vezi sa institucionalnim odgovornostima i zakonskim obavezama železničko-putnih prelaza;
  - Nedostatak mnogih suštinskih definicija opasnih roba prema pravilima i standardima ADR, RID i EU;
  - Definisane sprovedenja obaveza koje proizilaze iz ADR, RID do pune inkorporacije Republike Kosovo u Evropsku Zajednicu i
    - Stvaranje mehanizama za obuku kadrova i kadrova operatera koji se bave transportom opasnih roba na svim nivoima.
    - Zakonski okvir nije usklađen sa zahtevima ZOAP, posebno u pogledu zahteva za pokriće troškova, kao i vremena pružanja usluge;
    - Zakonodavstvo na snazi nije pogodno za pojednostavljenje i digitalizaciju javnih usluga;
    - Ne postoje IKT rešenja koja podržavaju pružanje javnih usluga na terenu;
    - Relevantne metodologije, kao što su Standardni model troškova i Model nadoknade troškova, nisu korišćene prilikom dizajniranja dotičnih usluga.

Poglavlje 1.2. Zainteresovane strane

Tabela 4: Pregled zainteresovanih strana na osnovu definicije problema

Ime zainteresovane	Uzroci za koje je stranka povezana	Efekti na koje je stranka povezana	Način na koji je stranka povezana sa ovim uzrokom
--------------------	------------------------------------	------------------------------------	---

strane			(uzrocima) ili posledicom (posledice)
Ministarstvo Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture, nadležni Departmani	Pravni nedostatci	Administrativna opterećenja Nedostatak kapaciteta Administrativne barijere Usklađivanje sa zakonodavstvom EU-a	Direktno
Ministarstvo Ekonomije	Pravni nedostatci	Tretman transportnih preduzeća prema državnim strategijama i politikama za razvoj sektora opasnih roba	Direktno
Civilno društvo	Nizak nivo kvaliteta usluga u transportu opasnih roba po direktivama i zakonodavstvu EU.	Prepreke / administrativne opterećenja	Direktno
Udruženje za prevoz roba	Potreba za otvaranjem tržišta transporta opasnih roba i međudnos sa susednim zemljama; Prilagođavanje delovanja procesima modernizacije / sistema transporta opasnih roba unutar zemlje; Procesi obnavljanja prevoznih sredstava prema ADR standardima. Pametani i održivi drumski i železnički transport koji se odnosi na koncepte rada kao multimodalno-intermodalni	Pristup međunarodnom transportu	Direktno

	transport.		
Infrakos	Izgradnja infrastrukture po evropskim standardima	Infrastruktura po evropskim standardima i pristup železničkim koridorima u TNT jezgrenoj mreži	Direktno

Poglavlje 1.3. Implementacija acquis EU-a

Tokom pripreme ovog koncept dokumenta, MŽSPPI je ocenilo implementaciju asquies EU-a u oblasti železnice. U MŽSPPI smatraju da će u novi Zakon biti uvršten deo koji definiše bezbednost i interoperabilnost železnice, otvaranje tržišta železničkog saobraćaja, priznavanje vozačkih dozvola, prava putnika i druge obaveze koje proizilaze iz acqius-a.

Akti EU-a koji regulišu oblast transporta opasnih materija su:

- Direktiva 2010/35/EC o prenosivoj opremi pod pritiskom prenosive opreme pod pritiskom;
- Direktiva 2008/68/EC Evropskog Parlamenta i Saveta od 24. septembra 2008. o unutrašnjem transportu opasnih roba.
- Direktiva (EU) 2016/797 o interoperabilnosti železničkog sistema u okviru Evropske Unije (Revizija Direktive 2008/57/EC);
- Direktiva (EU) 2016/798 o bezbednosti na železnici (Revizija Direktive 2004/49/EC)
- Evropski Sporazum za međunarodni drumski transport opasnih roba (ADR);
- Konvencija o međunarodnom prevozu opasnih roba železnicom (COTIF);
- Konvencija o prevozu robe železnicom (CIM)
- Implementacija Direktive 95/50/EC o jedinstvenim procedurama za kontrolu u drumskom transportu opasnih roba;
- Uredba (EZ) br. 1071/2009 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 21. oktobra 2009. godine za utvrđivanje zajedničkih pravila koja se odnose na uslove koji moraju biti ispunjeni za obavljanje delatnosti drumskog prevoznika kao i za ukidanje Direktive Saveta 96/26. /EC ;
- UREDBA (EZ) br. 1072/2009 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 21. oktobra 2009. o zajedničkim pravilima za ulazak na međunarodno tržište drumskih prevoznika roba;
- UREDBA (EU) 2020/1055 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 15. jula 2020. godine, kojom se menjaju i dopunjuju Uredbe (EZ) br. 1071/2009, (EZ)

br.1072/2009 i (EU) br.1024/2012 sa ciljem njihovog prilagođavanja razvoju u sektoru drumskog saobraćaja;

- DIREKTIVA (EU) 2022/1999 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 19. oktobra 2022. o jedinstvenim procedurama kontrole u drumskom transportu opasnih materija

Poglavlje 2: Cilejvi

Osnovna svrha je definisana u sprovođenju obaveza koje proizilaze iz Sporazuma o Stabilizaciji i Pridruživanju između Evropske Unije i Republike Kosovo, odnosno u odredbama ovog sporazuma koje se odnose na usklađivanje lokalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU u oblast transporta. Ovaj cilj se takođe ogleda u Nacionalnom programu za implementaciju SSP-a i Nacionalnom Razvojnem Programu (NRP), kao iu Strategiji Multimodalnog Transporta.

Ovaj koncept dokument predviđa sledeće ciljeve:

- Modernizacija transportne infrastrukture opasnih roba prema standardima EU;
- Otvaranje tržišta drumskog i železničkog saobraćaja i pristup regionalnom i evropskom tržištu;
- Povećana bezbednost u sistemu transporta opasnih roba;
- Digitalizacija usluga transporta opasnih materija u cilju razvoja intermodalnog, multimodalnog transporta u sistemu transporta opasnih roba;
- Progresivna integracija regionalnog i šireg transportnog tržišta,
- Povećanje kvaliteta i efikasnosti usluga drumskog i železničkog transporta opasnih roba, otklanjanje raznih prepreka i na taj način promovisanje performansi i konkurentnosti sektora opasnih roba,
- Bezbedan i konkurentan transport robe i opasnih roba, tehnički i operativno usklađen sa transportnim sistemom EU i prema ADR, RID standardima.
- Održiv i ekološki transport.
- Unapređenje pružanja javnih usluga u oblasti prevoza opasnih roba, kroz smanjenje administrativne opterećenja.

Tabela 5: Relevantni ciljevi Vlade

Relevantni cilj	Ime odgovarajućeg dokumenta planiranja (izvor)
Svrha: Sprovođenje obaveza iz Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) u oblasti saobraćaja	Nacionalni program za sprovođenje SSP.

<p>Strateški cilj: Besprekorna transportna veza</p>	<p>Strategija multimodalnog transporta 2023-2030</p> <p>Unapređenje bezbednosti u transportu opasnih materija, zaštita imovine i životne sredine</p>
<p>Specifični cilj: Kvalitetan i efikasan prevoz robe i putnika: a) Usklađivanje zakonodavstva prema aneksu 1 Ugovora o transportnoj zajednici (TCT-a); b) Jačanje mehanizama kontrole opasnih materija prema evropskoj praksi; c) digitalizacija usluga transporta robe; d) Reviziju procedura u cilju jačanja uslova za pristup tržištu i povećanja bezbednosti transporta opasnih materija;</p>	<p>Povećanje bezbednosti transporta opasnih roba;</p> <p>Smanjenje zagađenja životne sredine i</p> <p>Razvoj intermodalnog-multimodalnog transporta</p> <p>Strategija multimodalnog transporta 2023-2030</p> <p>SMT akcioni plan 2023-2025;</p> <p>Implementacija Ugovora o transportnoj zajednici(TCT) i aneksa;</p>

Poglavlje 3: Opcije

Na osnovu identifikacije problema, uključujući uzroke i posledice, u okviru ovog koncept dokumenta, adresirane su različite opcije koje imaju za cilj da se otklone nedostaci koji su identifikovani u analizi situacije i sa kojima se može postupiti u oblasti opasnih roba.

Radna grupa za izradu Koncept dokumenta u oblasti kopnenog transporta opasnih roba je razmotrila tri dole navedene opcije u cilju postizanja ciljeva, predviđenih u Poglavlju 2.

Prva opcija je opcija *status quo*, odnosno opcija bez promene.

Druga opcija je opcija za poboljšanje implementacije i izvršenja zakonskog okvira koji je na snazi.

Treća opcija je novi Zakon za kopneni transport opasnih roba.

Polavlje 3.1: Opcija bez promena

Prva Opcija

Opcija Status quo-a

Nepromena trenutne politike ili nastavak postojeće situacije bez promene postojećeg zakonodavstva koje reguliše oblast opasnih roba znači nastavak postojećeg statusa quo sa mnogim nedostacima i preprekama za razvoj i modernizaciju sistema opasnih roba u Republici Kosovo. Nastavak ovakvog stanja utiče na neuključivanje politika za zaštitu životne sredine, imovine i života građana, koje su cilj Kosova za integraciju u Evropsku Uniju.

Neusklađenost domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU dovodi do opšte stagnacije u oblasti opasnih materija, smanjenja bezbednosti u sektoru opasnih roba, stvara prepreke u pristupu regionalnom i evropskom transportnom tržištu i sprečava promociju transporta otvorenog tržišta.

Pošto ova opcija ne pruža nikakvu intervenciju, neće imati efekte na smanjenje administrativnih opterećenja.

Poglavlje 3.2: Opcija za poboljšanje implementacije i izvršenja

Opcija 2: Promena postojeće politike

Prva opcija je važeća, pošto primarni zakon ne dozvoljava bilo kakvu intervenciju da promeni postojeće stanje, osim nekih olakšica koje se mogu napraviti izmenom i dopunom podzakonskih akata koji su doneti na osnovu Zakona br.04/L- 183 za kopneni transport opasnih roba, sa administrativnog aspekta upotrebe pri obavljanju usluga iz oblasti opasnih roba. Što se tiče smanjenja administrativnih opterećenja, kroz ovu opciju se predlažu mere, kao što je obuka odgovornih službenika kroz KIJU o administrativnim opterećenja, kao i unapređenje informisanja stranaka o uslugama.

Poglavlje 3.3: Treća opcija

Opcija 3:

Treća opcija ispituje mogućnost zakonskih promena kroz donošenje novog zakona koji će regulisati oblast opasnih roba. Ova opcija podrazumeva izradu novog zakona koji bi regulisao pravne praznine na koje se nailazi i regulisao nove izazove koji su nastali kao rezultat nedavnog tehnološkog razvoja. To bi se radilo na osnovu najbolje prakse, kao i u skladu sa *acquis-em* Evropske Unije.

Otklanjanje problema koji su identifikovani u oblasti rada sistema za kopneni transport opasnih roba biće moguće samo ako se izvrši izmena i dopuna Zakona br. 04/L-183 za kopneni transport opasnih roba

Treća opcija ispituje mogućnost dopune izmene postojećeg zakona o transportu opasnih roba.

Što se tiče smanjenja administrativnih opterećenja u oblasti železnice, ovom opcijom se predlažu zakonske izmene radi usaglašavanja sa zahtevima ZOAP-a, posebno u pogledu zahteva za cenu i vreme pružanja usluga. Ovo će biti urađeno primenom metodologije predviđene Modelom za povraćaj troškova.³ Pored toga, nova zakonska regulativa će omogućiti pojednostavljenje procedura za pružanje usluga, uključujući i broj obaveznih informacija, kao i rok važenja izdatih dokumenata. Štaviše, novi zakon će biti sačinjen na način koji promoviše digitalizaciju usluga,

---

³ Ovaj model, u skladu sa zahtevima člana 12. ZOAP, omogućava obračun troškova postupanja institucije koja pruža usluge, i utvrđivanje naknade na osnovu ovih obračuna.

što će pomoći daljem smanjenju administrativnih obaveza. U srednjoročnom periodu, opcija 3 predviđa i potpunu digitalizaciju navedenih servisa, uključujući integraciju sa GG, kao i usklađenost sa zahtevima za sajber bezbednost, kao i za zaštitu ličnih podataka.

Novi zakon za kopneni transport opasnih materija imaće za cilj da reguliše i razvije sektor kopnenog transporta opasnih roba, garantujući otvoren konkurentski i nediskriminatorski pristup operatera prevoza robe i pružanja usluga u tržišta opasnih roba, u skladu sa najnovijim/ažuriranim pravnim tekovinama Acquis-em EU, ADR i RID. Ovim zakonom je namera da se popune pravne praznine na koje se nailazi tokom primjene postojećeg Zakona i da se regulišu novi izazovi nastali kao rezultat brzog razvoja naprednih procesa u ovim oblastima u sistemu opasnih roba EU.

U stručnom pogledu, novi Zakon o opasnim roba obuhvatiće oblast licenciranja i regulisanja pristupa prevozu opasnih roba na domaćem i međunarodnom tržištu.

Regulisanje kopnenog transporta opasnih roba ima veoma važnu ulogu u povećanju bezbednosti u transportu opasnih roba drumskim i železničkim saobraćajem, efektivno pomaže u zaštiti života ljudi, imovine i životne sredine sprečavanjem bilo kakvog zagađenja koje može biti prouzrokovano nezgode ili incidenti tokom ovog transporta, pomažući biznisu koji obavlja takve transportne operacije.

Globalni trend pokazuje kontinuirani razvoj tehnologije koja se koristi za pakovanje, skladištenje i transport opasnih roba. Ovakav razvoj omogućava kreiranje novih servisa i aplikacija koje na trećem mestu moraju implementirati domaći i međunarodni operateri čija je delatnost transport opasnih materija .

To bi se radilo na osnovu najboljih praksi, kao i na usaglašavanju zakonskog okvira sa acquis-em EU-a za opasne materija:

Direktive

- Direktiva 2010/35/EC o prenosivoj opremi pod pritiskom prenosive opreme pod pritiskom;
- Direktiva 2008/68/EC Evropskog parlamenta i Saveta od 24. septembra 2008. o unutrašnjem transportu opasnih materija.
- Evropski sporazum za međunarodni drumski transport opasnih materija (ADR);
- Konvencija o međunarodnom prevozu opasnih materija železnicom (COTIF);
- Konvencija o prevozu robe železnicom (CIM);
- Implementacija Direktive 95/50/EC o jedinstvenim procedurama za kontrolu u drumskom transportu opasnih materija;
- Uredba (EK) br. 1071/2009 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 21. oktobra 2009. godine za utvrđivanje zajedničkih pravila koja se odnose na uslove koji moraju biti ispunjeni za obavljanje delatnosti drumskog prevoznika kao i za ukidanje Direktive Saveta 96/26. /EK ;

- UREDBA (EK) br. 1072/2009 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 21. oktobra 2009. o zajedničkim pravilima za ulazak na međunarodno tržište drumskih prevoznika tereta;
- UREDBA (EU) 2020/1055 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 15. jula 2020. godine, kojom se menjaju i dopunjuju Uredbe (EZ) br. 1071/2009, (EZ) br. 1072/2009 i (EU) br. 1024/2012 sa ciljem njihovog prilagođavanja razvoju u sektoru drumskog saobraćaja;
- DIREKTIVA (EU) 2022/1999 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 19. oktobra 2022. o jedinstvenim procedurama kontrole u drumskom transportu opasnih materija

Ovim zakonom će se posebno utvrditi uslovi za bezbedno upravljanje, rad i razvoj kopnenog transporta opasnih roba, čime će se postići optimalan nivo tehničke usklađenosti, što omogućava olakšavanje, unapređenje i razvoj sektora transporta domaće i međunarodne opasne robe. Sve ovo će omogućiti sistematsko održavanje i unapređenje bezbednosti saobraćaja, zaštite životne sredine i imovine na nediskriminatoran i otvoren način.

Usvajanje 3-će opcije omogućilo bi najprikladnije i pravičnije regulisanje oblasti od posebnog značaja, kao što je oblast transporta opasnih roba, i omogućilo bi, između ostalog, transponovanje Aneksa 1 Ugovora o transportnoj zajednici (TCT), odnosno deo koji reguliše sektor opasnih roba prema ADR i RID, koji trenutno nisu u potpunosti regulisani postojećim okvirom.

Poglavlje 4: Identifikacija i procena budućih uticaja

4.1. Identifikacija društvenih uticaja

Izmene Zakona za kopneni transport opasnih roba (otklanjanje zakonskih protivrečnosti i usaglašavanje sa Acquis-om) u vezi sa integracijom sistema transporta opasnih roba u regionalno i evropsko tržište imaće blagotvoran društveni uticaj i smanjiće mogućnosti uticaja društvenih negativan na lokalnom nivou zbog efikasne kulturne integracije, štaviše, otvaranje novih radnih mesta usled povećanja broja stranih investicija u lokalnu privredu, uticaće na bolju zapošljivost ranjivih grupa, odnosno mladih i žena.

Sve u svemu, to će imati pozitivan društveni uticaj.

4.2. Identifikacija uticaja na životnu sredinu

Generalno, predložene mere neće imati uticaja na životnu sredinu, sa izuzetkom sistema korišćenja kombinovanog multimodalnog transporta i digitalizacije usluga transporta opasnih roba, što će imati

direktan pozitivan uticaj u smislu korišćenja male količine ugljenika koji direktno utiče na emisiju gasova staklene bašte, ovom stopom će biti moguće zaštititi zdravlje i životnu sredinu, a digitalizacija će u velikoj meri uticati na opštu bezbednost u uslugama kopnenog transporta opasnih materija.

4.3. Procena uticaja na rod

Predložene mere imaju direktan uticaj na rodnu ravnopravnost u postupanju sa uslugama transporta opasnih roba u lokalnom transportu i međunarodnom transportu tokom pružanja transportnih usluga od strane domaćih i međunarodnih operatera, afirmišući rodnu ravnopravnost u korišćenju usluga kopnenog transporta opasnih materija i sa ciljem garantovanja rodne ravnopravnosti.

Tabela br.6 predstavlja najvažnije uticaje koji su identifikovani.

Tabela 6: Najznačajniji uticaji identifikovani za kategoriju uticaja

Kategorije uticaja	Identifikovani relevantni uticaji
Ekonomski uticaji	To će imati ekonomski uticaj na lokalna preduzeća, kao i stvoriti mogućnosti za strane investicije u zemlji. Razvoj i modernizacija infrastrukture za transport opasnih roba u skladu sa standardima EU uticaće na pristup prevoznika robe evropskom tržištu, što bi stvorilo mogućnosti i sigurnost u kretanju robe u drumskom i železničkom saobraćaju. Ovo direktno utiče na rast privrede i razvoj poslovanja prema uticaju sektora opasnih materija posebno i na razvoj privrede uopšte.
Društveni uticaji	Odraziće se na celokupno stanovništvo, posebno u unapređenju usluga kopnenog prevoza opasnih roba, njihovoj bezbednosti i zdravlju. Ovo ima direktan uticaj na uštedu vremena od pruženih usluga vezanih za transport domaće i međunarodne opasne robe, imajući bezbedniji transport kojim će realizovati svoje uslužne potrebe u kopnenom transportu opasnih roba unutar i van Kosova.
Uticaji na životnu sredinu	Uticaji će biti direktni na zdravlje ljudi i životnu sredinu jer motori sa unutrašnjim sagorevanjem - dizel ispuštaju toksične gasove i čvrste čestice koje su kancerogene po zdravlje građana zemlje. Zakonodavstvo EU-a daje veliki značaj politikama zaštite životne sredine, stoga će uključivanje adekvatnog zakonodavstva koje se primenjuje u Evropi u lokalno imati velike koristi za građane i životnu sredinu koja nas okružuje. Time će se meriti emisije gasova prema praksi EU, kao i primena poreza na ugljenik.
Uticaji na osnovna prava	Ima uticaj na živote građana da se omogući i olakša pristup visokokvalitetnim uslugama kopnenog transporta opasnih roba olakšavanjem pristupa drugim uslugama unutar zemlje i međunarodnom transportu.
Rodni uticaj	Bez uticaja
Uticaji društvene jednakosti	Ima socijalni uticaj na društvo, tržište usluga opasnih roba mora biti jednako za sve građane bez razlike.
Uticaj na mlade	Ima direktan uticaj na mlade zemlje u stvaranju mogućnosti da oni steknu pristup znanju u sticanju kulture značaja opasnih roba, odražava se i na mogućnosti koje se mogu stvoriti u zapošljavanju mladih i

	bezbednosti u kopnenom sistemu transporta opasnih roba.
Uticaji na administrativne opterećenja	Administrativne opterećenja će se smanjiti jer će doći do digitalizacije mnogih usluga koje se odnose na sistem kopnenog transporta domaćih i međunarodnih opasnih roba. Štaviše, značajno će se smanjiti troškovi pružanja usluga, kao i vreme njihovog pružanja.
Uticaj MSP-a	Nema uticaja na MSP

Procena uticaja tri opcije koje su ispitane u Poglavlju 3 fokusirana je na pet segmenata u kojima se očekuju glavni uticaji: bezbednost u kopnenom transportu opasnih roba, smanjenje udesa i incidenata u kopnenom transportu opasnih roba, integracija i otvaranje tržište opasnih roba, očuvanje životne sredine, imovine i života građana.

Poglavlje 4.1: Izazovi sa prikupljanjem podataka

Imajući u vidu da su podaci koji se odnose na deo kopnenog transporta opasnih materija deo baza podataka kojima upravljaju nadležna odeljenja u okviru Ministarstva životne sredine, Kosovske policije, Inspektorat IMPJZ, Regulatorni organ za železnicu, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstva privrede, Ugovora o transportnoj zajednici, Radna grupa nije imala poteškoća u njihovom generisanju i analizi za potrebe izrade ovog koncept dokumenta.

Poglavlje 5: Komunikacija i konsultacije

Ovo poglavlje predstavlja realizovani plan komunikacijskih i konsultativnih aktivnosti za ovaj koncept dokument. Većina relevantnih aktera bila je deo radne grupe. Članovi su navedeni u tabeli 1. U toku izrade ovog koncept dokumenta održano je nekoliko sastanaka radnih grupa na kojima se razgovaralo o svrsi i sadržaju ovog koncept dokumenta. Rešavani su problemi koji su se pojavili u primeni važećeg zakona, kao i preporuke institucija uključenih u sprovođenje zakona. Prema Poslovniku Vlade, Idejni dokument je upućen na preliminarne konsultacije 23-28.10.2023. Ovaj koncept dokument je takođe objavljen na platformi za javne konsultacije sa datumom 03-24.11.2023. Pristigle komentare radna grupa je razmatrala na zajedničkom sastanku od 03.12.2023.

Tabela 7: Rezime komunikacijskih i konsultativnih aktivnosti sprovedenih za koncept dokumenta

Glavni cilj	Ciljna grupa	Aktivnost	Komunikacija/obavešt enje	Indikativ ni rok	Potreb an budžet	Odgovor na osoba
Sastanak je otvoren za	Sve stranke	Javni sastanak	Kroz formalni sastanak organizovan	Novemb ar	/	Metie Rrahman

sve zainteresovane			29.05.2023 u MŽSPPI	2023		i MŽSPPI
Prethodne konsultacije sa Kosovskim Institucijama	Resorna ministarstva	Pismena konsultacija	Putem mejla od 23-28.11.2023godine.	Novembar 2023	/	Metie Rrahmani MŽSPPI
Pismena javna konsultacija	Svi zainteresovani	Pismena javna konsultacija	Objavljivanje konsultacija na platformi za javne konsultacije 03-24.11.2023	Novembar 2023	/	Metie Rrahmani MŽSPPI

Poglavlje 6: Poređenje opcija

Opcija 1, Status Quo (nema promene) –u slučaju neažuriranja relevantne zakonske regulative u oblasti kopnenog transporta opasnih roba, sasvim je izvesno da neće biti značajnije promene ili napretka u povećanju bezbednosti u transportu opasnih roba i integraciji našeg tržišta sa evropsko zajedničko tržište.

Istovremeno, opcija status quo predstavlja nazadovanje u procesu evropskih integracija Kosova, gde je transponovanje uredba i direktiva EU u oblasti opasnih roba neophodan korak ka napretku u procesima integracije.

Što se tiče efekata na smanjenje administrativnog opterećenja, nepreduzimanje bilo kakve intervencije neće doprineti njegovom smanjenju, prilikom pružanja usluga iz oblasti opasnih materija.

Opcija 2, Promena postojeće politike – održavanje postojeće politike ne stvara rešenje za oblast opasnih roba, kao ni za bezbednost sektora kopnenog transporta opasnih roba. Mere predviđene ovom opcijom će rezultirati minimalnim efektima u smanjenju administrativnih obaveza.

Opcija 3, Novi zakonski okvir – Izrada i usvajanje zakona o kopnenom transportu opasnih roba – utvrdiće neophodan zakonski okvir za regulisanje aspekata otvaranja transportnog tržišta, izgradnju i modernizaciju infrastrukture opasnih roba prema evropskim standardima i tehničkim specifikacijama, integraciju u evropsko tržište robe, stvaranje mogućnosti za promovisanje i pružanje usluga kvalitetnijeg kopnenog transporta opasnih roba i intermodalno-multimodalnog transporta uopšte. Takođe, ova opcija smanjuje administrativnih opterećenja institucija i subjekata uključenih u ovu oblast, usklađivanje sa evropskim zakonodavstvom za bezbednost

transporta opasnih roba u celini, integracija evropskog tržišta, otvaranje tržišta i povećanje kvaliteta usluga drumskog transporta i železnica opasnih roba.

Ova opcija omogućava preduzimanje mera za postizanje optimalnih efekata u smislu smanjenja administrativnih opterećenja. Kako je pomenuto, troškovi za stranke će biti značajno smanjeni, a istovremeno će biti skraćeno vreme za pružanje usluga.

Na osnovu navedene analize, treća opcija je povoljnija za sve aktere u oblasti opasnih roba, pa se preporučuje Vladi da odobri ovu opciju.

Poglavlje 6.1: Planovi implementacije za različite opcije

Plan implementacije za opciju 2 se primenjuje kao i za opciju 1

Opcija 3 je opcija za izradu i usvajanje novog Nacrta zakona za kopneni transport opasnih roba.

Plan implementacije je predstavljen na sledeće:

Tabela 8: Plan implementacije za opciju 3

Svrha politike	Povećanje bezbednosti u drumskom i železničkom transportu opasnih roba, smanjenje zagađenja i razvoj potencijala za intermodalni i multimodalni drumski i železnički transport robe							Očekivani iznos troškova	
Strateški cilj	Unapređenje bezbednosti saobraćaja i zaštite životne sredine								
	Proizvodi, aktivnosti, godina i odgovorna organizacija/departman								
Specifični cilj 1 Bezbedna tehnička sredstva prema ADR standardima	Proizvod od 1.1	Dopuna i izmena Zakona za kopneni transport opasnih roba							
			God 1	God 2	God 3	God 4	God 5	Institucija/odgovorni departman	
		Aktivnost 1.1.1 Izrada novog Zakona o prevozu opasnih roba	x					MŽSPPI, Departman Transporta, MUP, ME	
		Aktivnost 1.1.2 Prethodne konsultacije sa resornim ministarstvom i zainteresovanim stranama	x					MŽSPPI, Resorna ministarstva i zainteresovane strane	
		Aktivnost 1.1.3 Predstavljanje novih zakona sa	x					MŽSPPI, UP	

		svim relevantnim dokumentima na usvajanje od strane Vlade							
		Aktivnost 1.1.4 Obezbeđivan je saglasnosti Vlade	x						Vlada
		Aktivnost 1.1.5 Obezbeđivan je saglasnosti Skupštine	x						Vlada Skupština
		Aktivnost 1.1.6 Informisanje zainteresovanih strana	x						MŽSPPI
	Proizvod 1.2	Podzakonski akti usvojeni po novom zakonu							
			God 1	God 2	God 3	God 4	God 5	Institucija/odgovorni departman	
		Aktivnost 1.2.1 Izrada podzakonskih akata		x				MŽSPPI Departman za Kopneni Saobraćaj	
		Aktivnost 1.2.2 Izrada podzakonskih akata		x				MŽSPPI,	
		Obuka mašinovođa, drugog pomoćnog osoblja i inspektora vozova i železničke infrastrukture							
	Proizvod 2.1		God 1	God 2	God 3	God 4	God 5	Institucija/odgovorni departman	
Specifični cilj 2 Obuke/Licenciranje		Aktivnost 2.1.1 Početna kvalifikacija za stručnu osposobljenost		x				Departman za Kopneni Saobraćaj MŽSPPI	

		Aktivnost 2.1.2 Sertifikacija vozača i malipulatora ADR vozača		x				Departman za Kopneni Saobračaj MŽSPPI	
		Aktivnost 2.1.3 Obuka osvežavanja za inspektore i kontrolore		x					
Specifični cilj 3 Poboljšanje pružanja usluga	Proizvod 3.1	Aktivnost 3.1.1 Razvoj MST i UOP za usluge	x						
		Aktivnost 3.1.2 Usklađivanje zakonodavstva sa zahtevima ZOAP	x						
		Aktivnost 3.1.3 Mapiranje pojednostavljenih usluga i odraz u podzakonskim aktima		x					
		Aktivnost 3.1.4 Razvoj IKT rešenja za pružanje usluga				x			

Poglavlje 6.2: Tabela poređenja sa sve tri opcije

Tabela 9. Poređenje opcija

Metod poređenja:			
Relevantni pozitivni uticaji	Opcija 1: Bez promene	Opcija 2: Poboljšanje implementacije i izvršenja	Opcija 3: Novi zakon

Usklađivanje sa zakonodavstvom EU	-			-				+		
Povećanje bezbednosti u kopnenom transportu opasnih roba i smanjenje zagađenja	-			-				+		
Uticaj na ekonomiju i društvo	-			-				+		
Relevantni štetni uticaji										
Nebezbedna vozila u kopnenom transportu opasnih roba zbog nepostojanja zakonske regulative	+			+				-		
Povećanje zagađenja životne sredine usled nesprovođenja politike zaštite životne sredine EU	+			+				-		
Neuspeh da se digitalizuju sistemi usluga koje pruža sistem za transport opasnih roba prema ADR-u	+			+				-		
Procena očekivanog uticaja na budžet	God 1	God 2	God 3	God 1	God 2	God 3	God 1	God 2	God 3	
Zaključak	Ne preporučuje se			Ne preporučuje se			Preporučuje se			

Poglavlje 7: Zaključci i naredni koraci

Nakon analize Koncepta, treća opcija je povoljnija za sve aktere u oblasti transporta opasnih roba i ista se preporučuje za izradu novog Nacrta zakona o drumskom prevozu opasnih roba. Na slici. 8. ovog koncept dokumenta, data je preporuka Plana implementacije treće opcije.

Poglavlje 7.1: Odredbe za praćenje i ocenjivanje

U obavljanju i pružanju usluga u oblasti opasnih roba, monitoring je važan faktor, stoga su odredbe za praćenje i ocenjivanje tokom sprovođenja novih politika najneophodnije.

Mehanizacija praćenja i ocenjivanje odredbi omogućava koliko su ciljevi efikasni u implementaciji, u identifikaciji mogućih problema tokom implementacije predmetnih odredbi.

U Zakonu za kopneni transportu opasnih roba, razvoj politike, sprovođenje, praćenje i ocenu vršili su: Ministarstvo Životne Sredine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture u oblasti tereta i opasnih roba, članstvo u međunarodnim mehanizmima, zaključak bilateralni sporazumi, Ministarstvo Ekonomije u oblasti upravljanja i nadzora posuda pod pritiskom. Agencija za Zaštitu od Zračenja i Nuklearnu Bezbednost je odgovorna za stvaranje efikasnog i transparentnog sistema zaštite od zračenja i nuklearne bezbednosti koji predstavlja osnovu za zaštitu života, zdravlja stanovništva i životne sredine za sadašnje i buduće generacije. Regulatorni Autoritet Železnica reguliše i nadgleda železnički sektor u skladu sa zakonodavstvom na snazi na Kosovu i sa zakonodavstvom na snazi EU, koje je pogodno za Kosovo u ovom sektoru.

Kao poželjni dokument u proceni ciljeva, zakon treba da se proceni ekspozitorno, obično nakon dve (2) godine od dana stupanja na snagu. Ova procena će dati i informacije o unapređenju pružanja usluga u oblasti opasnih roba, posebno u smislu smanjenja troškova i skraćivanja vremena za njihovo pružanje⁴.

---

⁴ Ova procena će biti urađena prema metodologiji Standardnog modela troškova.

Aneks 1: Obrazac za procenu ekonomskog uticaja

Kategorija ekonomskih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i/ili pojedinaca	Očekivana korist ili uticaj na troškove	Željeni nivo analize
		Da	Ne	Visok/ nizak	Visok/nizak	
Radna mesta ⁵	Hoće li se sadašnji broj radnih mesta povećati?	X		V	V	
	Hoće li se sadašnji broj radnih mesta smanjiti?		X			
	Da li će to uticati na nivo plaćanja?	X		V	V	
	Da li će to uticati na lakoću pronalaženja posla?	X		V	V	
Poslovanje	Da li će to uticati na pristup poslovnim finansijama?	X		N	N	
	Da li će određeni proizvodi biti povučeni sa tržišta?	X		V	V	
	Da li će određeni proizvodi biti dozvoljeni na tržištu?	X		V	V	
	Da li će preduzeća biti prinuđena da se zatvore?		X			
	Da li će biti stvorena nova preduzeća?	X		V	V	
Administrativna Opterećenja	Da li će preduzeća biti prinuđena da ispunjavaju obaveze pružanja novih informacija?	X		V	V	
	Da li su obaveze pružanja informacija za preduzeća pojednostavljene?	X		V	V	
Tržište	Da li se očekuje da će se trenutni uvozni tokovi promeniti?	X		V	V	

⁵ Kada to utiče na radna mesta, biće i socijalnih uticaja.

Koncept Dokument u Oblasti Kopnenog Transporta Opasnih Roba

	Da li se očekuje da će se trenutni izvozni tokovi promeniti?	X		N	N	
Transport	Da li će to uticati na način na koji se prevoze putnici i/ili roba?	X		V	V	
	Da li će biti razlike u vremenu potrebnom za prevoz putnika i/ili robe?	X		V	V	
Investicije	Da li se od kompanija očekuje da investiraju u nove aktivnosti?	X		N	N	
	Da li se od kompanija očekuje da otkazu ili odlože investicije?		x			
	Hoće li se povećati ulaganja iz dijaspora?	X		N	N	
	Hoće li se smanjiti ulaganja iz dijaspora?		x			
	Da li će se direktne strane investicije povećati?	X		N	N	
	Da li će se smanjiti direktne strane investicije?		x			
Konkurentnost	Da li će porasti cena poslovnih proizvoda, poput struje?		x			
	Da li će se cena poslovnih inputa, poput električne energije, smanjiti?		x			
	Da li je verovatno da će inovacije i istraživanje biti promovisani?	X		N	N	
	Da li je verovatno da će inovacije i istraživanje biti ometani?		x			
Uticaj na MSP	Da li su pogođena preduzeća uglavnom MSP?		x			
Cene i konkurencija	Da li će se povećati broj roba i usluga dostupnih preduzećima ili potrošačima?	X		N	N	
	Da li će se smanjiti broj dobara i usluga dostupnih preduzećima ili		x			

Koncept Dokument u Oblasti Kopnenog Transporta Opasnih Roba

	potrošačima?					
	Da li će porasti cene postojećih roba i usluga?		x			
	Da li će se cene postojećih dobara i usluga smanjiti?		x			
Regionalni ekonomski uticaji	Da li će neki određeni poslovni sektor biti pogođen?	X		N	N	
	Da li je ovaj sektor koncentrisan u određenom regionu?	X		N	N	
Opšti ekonomski razvoj	Da li će to uticati na budući ekonomski rast?	X		N	N	
	Da li bi to moglo da utiče na stopu inflacije?		x			

Aneks 2: Obrazac za procenu društvenih uticaja

Kategorija društvenih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i/ili pojedinaca	Očekivana korist ili uticaj na troškove	Željeni nivo analize
		Da	Ne	Visok/nizak	Visok/nizak	
Radna mesta ⁶	Hoće li se sadašnji broj radnih mesta povećati?	x		V		
	Hoće li se sadašnji broj radnih mesta smanjiti?		x			
	Da li su radna mesta u određenom poslovnom sektoru pogođena?	x		N	N	
	Da li će biti uticaja na nivo plaćanja?	x		N	V	
	Da li će to uticati na lakše pronalaženje posla?	x		N	N	
Regionalni društveni uticaji	Da li su društveni uticaji koncentrisani u određenom regionu ili gradu?	x		N	N	
Uslovi rada	Da li su ugrožena radnička prava?	x		V	V	
	Da li su predviđeni ili ukinuti standardi za rad u opasnim uslovima?	x		V	V	
	Da li će to uticati na način razvoja socijalnog dijaloga između zaposlenih i poslodavaca?	x		V	V	
Socijalno uključenje	Da li će to uticati na siromaštvo?		x			
	Da li je pogođen pristup programima socijalne zaštite?		x			
	A do të ndryshojë çmimi i mallrave dhe shërbimeve themelore?	x		N	N	
	Da li će to uticati na finansiranje ili organizaciju šema socijalne zaštite?		x			

⁶ Kada to utiče na radna mesta, biće i ekonomskih uticaja.

Obrazovanje	Da li će to uticati na osnovno obrazovanje?	x		V	V	
	Da li će to uticati na srednje obrazovanje?	x		V	V	
	Da li će to uticati na visoko obrazovanje?	x		V	V	
	Da li će biti uticaja na stručno obrazovanje?	x		V	V	
	Da li će to uticati na obrazovanje radnika i doživotno učenje?	x		V	V	
	Da li će to uticati na organizaciju ili strukturu obrazovnog sistema?	x		N	N	
	Da li će to uticati na akademske slobode i samoupravu?		x			
Kultura	Da li opcija utiče na kulturnu raznolikost?		x			
	Da li opcija utiče na finansiranje kulturnih organizacija?		x			
	Da li opcija utiče na mogućnosti da ljudi imaju koristi od kulturnih aktivnosti ili učestvuju u njima?		x			
	Da li opcija utiče na očuvanje kulturnog nasleđa?		x			
Uprava	Da li opcija utiče na sposobnost građana da učestvuju u demokratskom procesu?		x			
	Da li se svi tretiraju jednako?	x		V	V	
	Da li će javnost biti bolje informisana o određenim pitanjima?	x		V	V	
	Da li opcija utiče na način rada političkih partija?		x			
	Hoće li biti uticaja na civilno društvo?	x		V	V	
Javno zdravlje i bezbednost ⁷	Da li će to uticati na živote ljudi, kao što su očekivani životni vek ili stope smrtnosti?	x		V	V	
	Da li će to uticati na kvalitet hrane?	x		N	N	
	Da li će se zdravstveni rizik povećati ili smanjiti zbog štetnih supstanci?	x		V	V	

⁷ Kada postoji uticaj na javno zdravlje i bezbednost, onda se redovno javljaju uticaji na životnu sredinu.

Koncept Dokument u Oblasti Kopnenog Transporta Opasnih Roba

	Da li će biti uticaja na zdravlje usled promena nivoa buke ili kvaliteta vazduha, vode i/ili zemljišta?	x		N	N	
	Da li će biti posledica po zdravlje usled promena u upotrebi energije?	x		N	N	
	Da li će biti posledica po zdravlje usled promena u odlaganju otpada?	x		V	V	
	Da li će biti uticaja na životni stil ljudi, kao što je nivo interesovanja za sport, promene u ishrani ili promene u upotrebi duvana ili alkohola?	x		V	V	
	Da li postoje određene grupe koje se suočavaju sa mnogo većim rizicima od drugih (definisani faktorima kao što su starost, pol, invaliditet, društvena grupa ili region)?	x		N	N	
Kriminal bezbednost	Da li to utiče na verovatnoću da će kriminalci biti uhvaćeni?	x		V	V	
	Da li kriminal utiče na potencijalni profit?	x		V	V	
	Da li to utiče na nivoe korupcije?	x		V	V	
	Da li je pogođen kapacitet za sprovođenje zakona?	x		V	V	
	Da li to utiče na prava i bezbednost žrtava zločina?	x		V	V	

Aneks 3: Obrazac za procenu uticaja na životnu sredinu

Kategorija uticaja na životnu sredinu	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i/ili pojedinaca	Očekivana korist ili uticaj na troškove	Željeni nivo analize
		Da	Ne			
Održiva klima i životna sredina	Da li će to uticati na emisiju gasova staklene bašte (ugljen-dioksid, metan, itd.)?	X		V	V	
	Da li će to uticati na potrošnju goriva?	X		V	V	
	Da li će se raznolikost resursa koji se koriste za proizvodnju energije promeniti?	X		N	N	
	Da li će biti razlike u ceni za ekološki prihvatljive proizvode?	X		V	V	
	Da li će određene aktivnosti postati manje zagađujuće?	X		V	V	
Kvalitet vazduha	Da li će to uticati na emisiju zagađujućih materija?	X		V	V	
Kvalitet vode	Da li opcija utiče na kvalitet slatke vode?	X		V	V	
	Da li opcija utiče na kvalitet podzemnih voda?	X		V	V	
	Da li opcija utiče na izvore vode za piće?	X		V	V	
Kvalitet zemljišta i korišćenje zemljišta	Da li će biti uticaja na kvalitet zemljišta (u vezi sa zakiseljavanjem, zagađenjem, upotrebom pesticida ili herbicida)?	X		N	N	
	Da li će to uticati na eroziju tla?		x			
	Hoće li zemljište biti izgubljeno (gradnjom itd.)?		x			
	Da li će se zemljište nabaviti (dekontaminacijom, itd.)?	X		N	N	
	Da li će biti promena u korišćenju zemljišta (npr. sa korišćenja šuma na		x			

	poljoprivrednu ili urbanu upotrebu)?					
Otpad i reciklaža	Da li će se količina generisanog otpada promeniti?	X		V	V	
	Da li će se promeniti načini na koje se postupa sa otpadom?	X		V	V	
	Da li će biti uticaja na mogućnosti za reciklažu otpada?	X		V	V	
Korišćenje resursa	Da li opcija utiče na korišćenje obnovljivih izvora (riblji fond, hidroenergija, solarna energija, itd.)?		x			
	Da li opcija utiče na korišćenje neobnovljivih resursa (podzemne vode, minerali, ugalj, itd.)?		x			
Stepen opasnosti po životnu sredinu	Da li će biti bilo kakvog uticaja na verovatnoću opasnosti, kao što su požari, eksplozije ili nesreće?	X		V	V	
	Da li će to uticati na spremnost za prirodne katastrofe?	X		N	N	
	Da li je zaštita društva pogođena prirodnim katastrofama?		x			
Biodiverzitet, flora i fauna	Da li će biti uticaja na zaštićene ili ugrožene vrste ili područja u kojima žive?	X		N	N	
	Da li će to uticati na veličinu ili veze između prirodnih područja?		x			
	Da li će to uticati na broj vrsta u datom području?		x			
Dobrobit životinja	Da li će to uticati na tretman životinja?	X		U	U	
	Da li će zdravlje životinja biti pogođeno?	X		U	U	
	Da li će to uticati na kvalitet i bezbednost stočne hrane?	X		U	U	

Aneks 4: Obrazac za procenu uticaja osnovnih prava

Kategorija uticaja na osnovna prava	Glavni uticaj	Da li se očekuje da će doći do ovog uticaja?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i/ili pojedinaca	Očekivana korist ili uticaj na troškove	Željeni nivo analize
		Da	Ne	Visok/nizak	Visok/nizak	
Dostojanstvo	Da li opcija utiče na dostojanstvo ljudi, njihovo pravo na život ili integritet osobe?	X		V	V	
Sloboda	Da li opcija utiče na pravo na slobodu pojedinaca?	X		V	V	
	Da li opcija utiče na pravo osobe na privatnost?	X		N	N	
	Da li opcija utiče na pravo na sklapanje braka ili stvaranje porodice?		x			
	Da li opcija utiče na pravnu, ekonomsku ili socijalnu zaštitu pojedinaca ili porodica?	X		N	N	
	Da li opcija utiče na slobodu misli, savesti ili veroispovesti?		x			
	Da li opcija utiče na slobodu izražavanja?		x			
	Da li opcija utiče na slobodu okupljanja ili udruživanja?		x			
Lični podaci	Da li opcija uključuje obradu ličnih podataka?	X		V	V	
	Da li su prava pojedinca na pristup, ispravku i prigovor zagarantovana?	X		V	V	
	Da li je način na koji se lični podaci obrađuju jasan i dobro zaštićen?	X		V	V	
Azil	Da li ova opcija utiče na pravo na azil?		x			
Imovinska prava	Da li će imovinska prava biti pogođena?		x			
	Da li opcija utiče na slobodu poslovanja?	X		U	U	

Jednak tretman ⁸	Da li opcija štiti princip jednakosti pred zakonom?	X		V	V	
	Da li je verovatno da će određene grupe biti oštećene direktno ili indirektno diskriminacijom (npr. bilo kakva diskriminacija na osnovu pola, rase, boje kože, etničke pripadnosti, političkog ili drugog mišljenja, starosti ili seksualne orijentacije)?		x			
	Da li opcija utiče na prava osoba sa invaliditetom?	X		V	V	
Dečija prava	Da li opcija utiče na prava dece?	X		V	V	
Dobra administracija	Da li će administrativne procedure postati komplikovanije?		x			
	Da li se utiče na način na koji administracija donosi odluke (transparentnost, proceduralni rok, pravo na pristup dosijeu, itd.)?	X		V	V	
	O krivičnom pravu i propisanim kaznama: da li su ugrožena prava okrivljenog?	X		N	N	
	Da li je ugrožen pristup pravdi?	X		N	N	